

De geschiedenis van de narrenstaf - Krokeledokus

In oude tijden was het de gewoonte dat koningen er een hofnar op na hielden die door hun geestige of luimige invallen hun meester moesten vermaken.

Zo had een zekere vorst een hofnar, aan wie hij op zekere dag een narrenstaf overhandigde met de opdracht die net zolang te houden tot hij iemand zou ontmoeten, die hem in dwaasheid nog zou overtreffen. Aan deze moest hij dan die staf afstaan!

Enige jaren later werd de vorst ziek. Zijn hofnar ging bij hem op bezoek, en vernam toen van zijn meester, dat deze spoedig ging sterven.

"Waarheen gaat u op reis", vroeg de nar nu. "Ik moet een lange reis ondernemen, ver, ver weg", antwoordde de vorst.

"En wanneer zult u terugkomen. Over een maand misschien?" "Neen". "Over een jaar?" "Neen". "Wanneer dan? Nooit?" "Neen, nooit!"

"Welke voorbereidingen hebt u dan voor uw reis getroffen" "In het geheel geen", antwoordde de vorst.

"Hebt u dan voor een goede ontvangst gezorgd?" "Neen".

"Wat?" riep nu de nar uit, u gaat voor altijd weg en hebt u niet voorbereid! Hier, neemt u dan mijn narrenstaf; u bent een grotere dwaas dan ik!"

Tegenwoordig komen we een hofnar alleen tegen met carnaval. Ik heb tenminste nog nooit gezien dat Koning Willem Alexander een hofnar bij zich had. Jullie wel?

Tijdens carnaval is de hofnar de levende mascotte van de Prins. De nar gaat altijd gekleed in de kleuren van Dommelbaorzedurp, geel en blauw. In de Middeleeuwen waren dit de kleuren van de dwaasheid.

Een narrenstaf is een ander typisch symbool van de nar en is een op de nar gelijkende pop. In oude culturen was de nar iemand die ons de spiegel voorhoudt en ons aldus uitnodigt de eigen onvolmaaktheid te zien. Daarom is het ook mogelijk dat de nar geen op zichzelf lijkende pop maar een spiegel bij zich heeft.

Tegenwoordig komen we nog steeds verwijzingen tegen naar de narrenstaf. "Alle gekheid op een stokje" bijvoorbeeld is een uitdrukking die gebruikt wordt als verzoek om op te houden met grapjes maken en een kwestie nu in alle ernst te bespreken of als aankondiging dat je zelf ophoudt met grappen maken. Het woord stokje in de uitdrukking verwijst naar de narrenstaf.

In Dommelbaorzedurp heeft ook Prins Alfredo een narrenstaf tot zijn beschikking. De narrenstaf van Prins Alfredo noemen we "Krokeledokus", als symbool van macht en houvast voor zijn onderdanen, de baorskes en baorzinnekes.

In Dommelbaorzedurp zijn de verschillende Krokeledokussen gemaakt door vier verschillende makers, te weten:

- Pieter Grips
- Jan Suiskens
- Ine Boselie - 5 stuks
- Ans van den Bosch - van Dillen - 5 stuks

De allereerste narrenstaf in Dommelbaoredurp werd gemaakt door Pieter Grips Hij maakte deze voor Prins Alfredo IV.

Zijn naam, Krokeledokus, kreeg de narrenstaf van Ans van den Bosch - van Dillen. Bij het maken van dee narrenstaf noemde zij deze "Krokeledokus; vernoemd naar een populaire radioserie uit de jaren 1950, 'Het klokje van zeven uur en dus...'

Daarin kon je steeds een voor-het-slapen-gaan verhaaltje horen met figuren zoals koning

Kaskoeskilewan en Hofnar Krokeledokus. Alle stemmen werden door één man gedaan, Henk de Wolf.

(Bron: archief carnavalsvereniging Dommelbaorzedurp)

Fragment uit Krokeledokus gaat ook op het ijs:

Het vroom dat het kraakte en in het land van Koning Kaskoeskilewan lagen alle sloten en vijvers dicht. "Morgen, Krokeledokus, morgen, dan gaan we op het ijs!", sprak de Koning tot Krokeledokus. "W-we? sire van een koning. Zegt u: we?" "Ja, natuurlijk, wel! Jij gaat toch zeker ook mee?" "N-nee, sire van een koning. Ik-ik-ik... ik bibber nu al als ik aan dat koude ijs denk!" "Hoor es, als je dat nog eens durft te zeggen, laat ik je vannacht op het ijs slapen, begrijp je! Ben jij een flinke kerel? Je zorgt maar, dat je morgen op het ijs bent. Hoe, dat kan me niet schelen!"

Ja, er zat niets anders op, of Krokeledokus zou op het ijs moeten komen. De volgende morgen was het een drukte van belang op de vijver in de tuin van het paleis. Koning Kaskoeskilewan reed prachtig schaats en je kon aan zijn gezicht zien, dat hij echt genoot. De koksmaat stond achter een kraampje op het ijs met een grote ketel dampende chocolade en koeken en wie maar lust had kon daar eten en drinken.

De Koning ging naar het kraampje van de koksmaat en zei: "Ah, beste, brave chocoladekoker, geef jij je heer en gebieder eens een lekkere kop van je brouwsel en een grote koek!"

Nou, dat deed de koksmaat graag en de Koning stond weldra te genieten. Opeens hield hij op met drinken en hij bleef verbaasd naar iets in de verte kijken.

"Is er iets, majesteit?" vroeg de koksmaat.

"Wat ziet mijn oog?" zei de koning, "zeg, kijk jij ook eens koksmaat. Wat komt daar voor een stoomboot over het ijs aanglijden?"

"'t Zou me niets verwonderen als dat weer iets van Krokeledokus was, sire!"

"M-maar wat stelt het dan voor? Ja, het is Krokeledokus! Hij zit op z'n prikslee. Maar wat heeft ie er mee uitgehaald?"

Krokeledokus kwam nader en de koning en de koksmaat hoorden hem een vrolijk liedje zingen: "Tralala. 't Gaat fijn, sire van een koning. En niks niet koud!"

"Hé, kom jij eens hier. W-wat betekent dat hoge zwarte ding, daar achter je op de slee?"

"D-dat is de petroleumkachel, sire van een koning. Lekker warm in m'n rug!"

"Nou! Koksmaat. Heb je daarvan terug? Wat zeg je van zo 'n koudkleum? We zullen je warm maken! Een gezond sneeuwbad krijg je. Je helpt toch, koksmaat?"

En toen rolde de koksmaat Krokeledokus door de sneeuw, totdat hij met twee vuurrode appelwangen kans zag om te ontvluchten.

Geschreven door Henk de Wolf (1898-1989)

Met 3 kleurplaten en 78 tekeningen van J. van Dijk

Vijfde druk, ca. 1952

Uitgever De Boekerij - Baarn

Eerste uitgave 1950

Luisterverhalen "Het klokje van zeven uur en dus..."

[https://ia600103.us.archive.org/5/items/HetKlokjeVanZevenUurEnDus44Delen/Het klokje van zeven uur en dus 44 delen.mp3](https://ia600103.us.archive.org/5/items/HetKlokjeVanZevenUurEnDus44Delen/Het%20klokje%20van%20zeven%20uur%20en%20dus%2044%20delen.mp3)

Kort filmpje (niet origineel) van "Het klokje van zeven uur en dus..."

<https://youtu.be/aSzyixQav8>

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Erwin en Natasja van Sterkenburg